

1930 Jun 28 ILO Genève

314 Konvensjon 30 om regulering av arbeidstiden i handels- og kontorvirksomhet.

Revidert ved konvensjonene om revisjon av sluttbestemmelsene 9. oktober 1946 og 26. juni 1961.

Oversettelse

Generalkonferansen for den Internasjonale Arbeidsorganisasjon,

som har vært sammenkalt i Genève av Styret for det Internasjonale Arbeidsbyrå og møtt i sitt fjortende sammen-trede 10. juni 1930, og

som har besluttet å vedta visse forslag med hensyn til regulering av arbeidstiden i handels- og kontorvirksomhet, som er inkludert i annen post på konferansens dagsorden, og

som har besluttet at disse forslag skal ta form av en internasjonal konvensjon, vedtar 28. juni 1930 følgende konvensjon, som skal benevnes Arbeidstidskonvensjonen for handels- og kontorvirksomhet, 1930, til å bli ratifisert av Medlemmene av den Internasjonale Arbeidsorganisasjon i overensstemmelse med de

forskrifter som er fastsatt i konstitusjonen for den Internasjonale Arbeidsorganisasjon:

Art. 1. 1. Denne konvensjon skal ha anvendelse på personer sysselsatt i følgende virksomheter hva enten de er offentlige eller private:

- a. Handelsvirksomheter, heri innbefattet post, telegraf og telefонтjeneste og de grener av enhver annen virksomhet, som har handelsvirksomhet til formål,
- b. virksomheter og administrativ tjeneste, hvor personalet hovedsaklig er sysselsatt med kontorarbeide,
- c. virksomheter som er en blanding av handel og industri, såfremt de ikke er å anse som industrielle virksomheter.

Vedkommende myndighet i hvert land skal trekke op grensen mellem handels-

virksomheter og virksomheter i hvilke personalet hovedsaklig er sysselsatt med kontorarbeide på den ene side, og industri og landbruksvirksomheter på den annen side.

2. Denne konvensjon skal ikke ha anvendelse på personer sysselsatt i følgende virksomheter:

- a. Virksomheter som har til formål å behandle eller pleie syke, svake, trengende eller sinnssyke,
- b. hoteller, restauranter, pensjonater, klubber, kaféer og andre bevertningssteder,
- c. teatre og offentlige forlystelsessteder.

Konvensjonen skal dog ha anvendelse på personer sysselsatt i avdelinger av de virksomheter som er nevnt under a, b og c når disse avdelinger, hvis de var uavhengige virksomheter, vilde gå inn under de virksomheter som konvensjonen får anvendelse på.

3. Det skal være overlatt til vedkommende myndighet i hvert land å undta fra konvensjonens anvendelsesområde:

- a. virksomheter i hvilke bare medlemmer av arbeidsgiverens familie er sysselsatt.
- b. den offentlige forvaltning, hvor det sysselsatte personale fungerer som organ for den offentlige myndighet,
- c. personer som innehar en ledende eller særlig betrodd stilling,
- d. reisende og representanter for såvidt de utfører sitt arbeide utenfor virksomheten.

Art. 2. Med uttrykket «arbeidstid» menes i denne konvensjon den tid i hvilken den sysselsatte person står til arbeidsgiverens rådighet. Den omfatter ikke hvileperioder i hvilke de sysselsatte personer ikke står til arbeidsgiverens rådighet.

Art. 3. Arbeidstiden for de personer som denne konvensjon får anvendelse på skal ikke overstige 48 timer om uken og 8 timer om dagen undtagen i de tilfelle som er foreskrevet i det efterfølgende.

Art. 4. Den ukentlige maksimale arbeidstid som er fastsatt i artikkel 3 kan fordeles slik at arbeidstiden ikke nogen dag overstiger 10 timer.

Art. 5. 1. I tilfelle av en almindelig avbrytelse av arbeidet som følge av, (a.) lokale festdager eller (b.) ulykkeshendelser eller force majeure (ulykkeshendelser som rammer anlegget, avbrytelse av krafttilførsel, lys, varme eller vanntilførsel eller hendelser som forvolder alvorlig materiell skade på virksomheten), kan den daglige arbeidstid forlenges for å oparbeide den arbeidstid som er tapt, under forutsetning av at følgende vilkår iakttas:

- a. Arbeidstid som er gått tapt skal ikke tillates oparbeidet i mer enn 30 dager i løpet av et år, og den skal oparbeides innen et rimelig tidsforløp,
- b. forlengelsen av den daglige arbeidstid skal ikke overstige en time,
- c. den daglige arbeidstid skal ikke overstige 10 timer.

2. Vedkommende myndighet skal underrettes om arten av, årsaken til og tidspunktet for den almindelige avbrytelse av arbeidet, likesom underretning også skal skje om de arbeidstimer som er tapt og de midlertidige forandringer som er gjort i arbeidstidstabellen.

Art. 6. I undtagelsestilfelle, når de omstendigheter under hvilket arbeidet må utføres gjør at bestemmelsen i artikkel 3 og 4 blir uanvendelig, skal der ved bestemmelser fastsatt av offentlig myndighet tillates at arbeidstiden fordeles over en lengere periode enn en uke, forutsatt at den gjennomsnittlige arbeidstid i det antall uker som perioden omfatter ikke overstiger 48 timer om uken og at den daglige arbeidstid ikke overstiger 10 timer.

Art. 7. Ved forskrifter utferdiget av offentlig myndighet skal bestemmes:

- 1. De varige undtagelser som kan tillates for:
 - a. Visse klasser av personer hvis arbeide efter sin natur er periodisk, såsom portvakter og personer sysselsatt med å passe og vedlikehold arbeidslokaler og lagerhuser,
 - b. klasser av personer som er direkte sysselsatt med forberedelses- og avsluttende arbeide som nødvendigvis må utføres utenfor den arbeidstid som er fastsatt for den øvrige del av det personale som er sysselsatt i virksomheten,
 - c. butikker og andre virksomheter hvor arbeidets beskaffenhet, befolkningens størrelse eller antallet av sysselsatte personer gjør det umulig å anvende den i artikkel 3 og 4 fastsatte arbeidstid.
- 2. De midlertidige undtagelser som kan gjøres i følgende tilfelle:
 - a. I tilfelle av inntrufne eller truende ulykker, force majeure eller uopsettelig arbeide på maskineri og anlegg, men bare i den utstrekning som er nødvendig for å undgå alvorlig forstyrrelse av virksomhetens normale gang,
 - b. for å hindre tap av varer som har lett for å ødelegges eller å undgå at arbeidets tekniske resultat utsettes for fare,
 - c. for å tillate spesielt arbeide som vareoptelling, forberedelse av status-

oppgjør, øket arbeide som skyldes forfallsdager, likvidasjoner og avslutning av regnskap,

- d. for å sette virksomheter igang til å møte et usedvanlig arbeidspress som skyldes spesielle omstendigheter, for såvidt man ikke med skjellig grunn kan forvente at arbeidsgiveren i almindelighet skal gripe til andre foranstaltninger.

3. Med undtagelse av punkt 2, litra a, skal de forskrifter som utferdiges i henhold til denne artikkel fastsette det antall overtidstimer som skal være tillatt pr. dag, og for såvidt angår de midlertidige undtagelser pr. år.

4. Betalingen for det overtidsarbeide som er tillatt ifølge punkt 2, b, c og d i denne artikkel, skal minst utgjøre den vanlige lønn tillagt 25 pct.

Art. 8. De bestemmelser som er omhandlet i artiklene 6 og 7 skal treffes etter rådføring med vedkommende arbeidsgiver og arbeidsgiveres organisasjoner, idet spesielt hensyn skal tas til kollektive overenskomster som måtte gjelde mellom disse organisasjoner.

Art. 9. Bestemmelsene i denne konvensjon kan i ethvert land settes ut av kraft av regjeringen i tilfelle av krig eller andre begivenheter som setter landets sikkerhet i fare.

Art. 10. 1. Ingen bestemmelse i denne konvensjon skal berøre nogen sedvane eller overenskomst hvorefter arbeidstiden er kortere eller lønnen er høyere enn foreskrevet i denne konvensjon.

2. Enhver begrensning som pålegges ved denne konvensjon skal være et tillegg til og ikke et inngrep i de begrensninger som er pålagt ved nogen lov, forordning eller annen bestemmelse, som fastsetter et lavere antall arbeidstimer eller høyere lønnssette enn de som er foreskrevet i denne konvensjon.

Art. 11. For effektiv gjennomførelse av denne konvensjon:

1. skal der treffes de nødvendige bestemmelser for å sikre en tilfredsstillende inspeksjon,

2. skal enhver arbeidsgiver:

- a. ved oppslag på iøinefallende steder i arbeidslokalet eller på en annen skikket plass eller på en måte som godkjennes av vedkommende myndighet gjøre kjent når arbeidstiden begynner og slutter, og der hvor der arbeides på skift, når hvert skift begynner og slutter,
- b. på samme måte gjøre kjent de hviletider som er innrømmet personalet, hvilke hviletider overensstemmende med artikkel 2 ikke skal medregnes i arbeidstiden,
- c. føre en fortegnelse, på en måte som

foreskrives av vedkommende myndighet, over alt overtidsarbeide som er utført i henhold til artikkel 7 nr. 2, og betalingen for dette.

3. Det skal være ulovlig å beskjeftige nogen person utover de tider som er fastsatt overensstemmende med nr. 2 a) eller i de tider som er fastsatt overensstemmende med nr. 2 b) i denne artikkel.

Art. 12. Ethvert medlem som ratifiserer denne konvensjon skal treffe de nødvendige forføyninger til gjennomstraffebud å sikre at konvensjonens bestemmelser gjennomføres.

Art. 13. Den formelle ratifikasjon av denne konvensjon skal — overensstemmende med forskriftene i konstitusjonen for den Internasjonale Arbeidsorganisasjon — meldes til Generaldirektøren for det Internasjonale Arbeidsbyrå for å bli registrert.

Art. 14. 1. Denne konvensjon blir bindende bare for de Medlemmer hvis ratifikasjoner er blitt registrert i det Internasjonale Arbeidsbyrå.

2. Den skal tre i kraft tolv måneder etter den dag da ratifikasjonene av to Medlemmer av den Internasjonale Arbeidsorganisasjon er blitt registrert av Generaldirektøren.

3. Senere trer konvensjonen i kraft for ethvert Medlem tolv måneder etter den dag dets ratifikasjon er registrert.

Art. 15. Så snart ratifikasjoner av to Medlemmer av den Internasjonale Arbeidsorganisasjon er blitt registrert i det Internasjonale Arbeidsbyrå, skal Generaldirektøren for det Internasjonale Arbeidsbyrå gi melding om det til alle Medlemmer av den Internasjonale Arbeidsorganisasjon. På samme måte skal han gi dem melding om registrering av ratifikasjoner som senere blir meldt til ham av andre medlemmer av organisasjonen.

Art. 16. 1. Et Medlem som har ratifisert denne konvensjon, kan opsi den ved utløpet av en tiårs-periode regnet fra den dag da konvensjonen første gang trådte i kraft. Opsigelsen skjer ved melding til Generaldirektøren for det Internasjonale Arbeidsbyrå, som skal registrere den. Opsigelsen får ikke virkning før ett år etterat den er registrert i det Internasjonale Arbeidsbyrå.

2. Ethvert Medlem som har ratifisert denne konvensjon, og som ikke — innen det år som følger etter utløpet av den i foregående avsnitt nevnte tiårs-periode — utover den i denne artikkel fastsatte rett til opsigelse, forblir bundet i ytterligere en periode på fem år, og kan deretter opsi denne konvensjon ved utløpet av hver periode på fem år i overensstemmelse med forskriftene i denne artikkel.

Art. 17. Når Styret for det Inter-

nasjonale Arbeidsbyrå anser det nødvendig, skal Styret fremlegge for Generalkonferansen en beretning om anvendelsen av denne konvensjon og overveie om spørsmålet om å revidere eller forandre konvensjonen bør opføres på konferansens dagsorden.

Art. 18. 1. Hvis konferansen vedtar en ny konvensjon som helt eller delvis reviderer denne konvensjon, skal et Medlems ratifikasjon av den nye reviderte konvensjon ipso jure medføre opsigelse av denne konvensjon uten noen tidsfrist, til tross for forskriftene i artikkel 16, ovenfor, hvis og såsnart

den nye, reviderte konvensjon trer i kraft.

2. Fra den dag den nye, reviderte konvensjon trer i kraft skal denne konvensjon ikke lenger være åpen for ratifikasjon av Medlemmene.

3. Ikke desto mindre skal denne konvensjon forbli i kraft i sin nuværende form og med sitt nuværende innhold for de Medlemmer som har ratifisert den, men som ikke har ratifisert den reviderte konvensjon.

Art. 19. Den franske og den engelske tekst av denne konvensjon skal begge være autentiske.